Türkiye ile Katar Arasında Eşyanın Tercihli Menşei Tespiti Yönetmelik 27.07.2025

27.07.2025 Tarihli 32968 Sayılı Resmi Gazete - Türkiye ile Katar Arasında Eşyanın Tercihli Menşei Tespiti Yönetmelik 27.07.2025

27.07.2025 Tarihli 32968 Sayılı Resmi Gazete

YÖNETMELİK

Ticaret Bakanlığından:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TİCARET VE EKONOMİK ORTAKLIK ANLAŞMASI ÇERÇEVESİNDEKİ TİCARETTE EŞYANIN TERCİHLİ MENŞEİNİN TESPİTİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti arasında 26.11.2018 tarihinde imzalanan, 21.02.2024 tarihli ve 7498 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 13.05.2024 tarihli ve 8448 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile onaylanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasına ek “Menşeli Ürünler” Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokolün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti arasında 26.11.2018 tarihinde imzalanan, 21.02.2024 tarihli ve 7498 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 13.05.2024 tarihli ve 8448 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile onaylanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasına ek “Menşeli Ürünler” Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokolün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 448 inci maddesi ile bu Yönetmeliğin 1 inci maddesinde belirtilen Protokole dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Anlaşma: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti arasında imzalanan ve 2 nci maddede belirtilen Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasını,

b) Armonize Sistem: 10.11.1988 tarihli ve 3501 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan Uyumu Sağlanmış (Armonize) Mal Tanımı ve Kodlama Sistemi Hakkında Uluslararası Sözleşmede belirtilen şekilde ve Sözleşmenin ekinde yer alan pozisyonları, alt pozisyonları ve bunlara ait sayısal kodları, Bölüm, Fasıl ve Alt Pozisyon Notlarını ve Armonize Sistemin yorumu ile ilgili Genel Kuralları kapsayan Nomanklatürü,

c) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

ç) Elektronik sistem: Menşe ispat ve dolaşım belgelerinin düzenlenmesine yönelik başvurunun yapılması, belgelerin düzenlenmesi, kontrol edilmesi, onaylanması ve vize işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak üzere Bakanlık ya da Bakanlıkça uygun görülen kişi ve kuruluşlarca elektronik ortamda verilen hizmet ve bu hizmete dair altyapıyı,

d) Eşya: Girdi ve ürünleri,

e) EUR.1 Dolaşım Belgesi: Menşeli ürünlerin Anlaşma hükümlerinden yararlanabilmesini sağlamak üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kişi veya kuruluşlarca usulüne uygun olarak

düzenlenip gümrük idarelerince vize edilen, örneği Ek-III'te yer alan menşe ispat belgesini,

f) EUR.1 Dolaşım Belgesi başvuru formu: İhracatçı veya yetkili kanuni temsilcisi tarafından EUR.1 Dolaşım Belgesi talep edilmek üzere doldurulması gereken, örneği Ek-III'te yer alan formu,

g) Fabrika çıkış fiyatı: Ürün için Taraf ülkelerden birinde nihai işçilik veya işlemin gerçekleştirilmesini üstlenen imalatçıya fabrika çıkışı itibarıyla ödenen, kullanılan bütün girdilerin kıymetlerinin dahil edilmiş olduğu, elde edilmiş ürünün ihracatında geri ödenen veya ödenebilecek yurt içi vergilerin tenziliyle bulunan fiyatı,

ğ) Fasıllar, pozisyonlar ve alt pozisyonlar: Armonize Sistem veya "AS" olarak belirtilen, Armonize Mal Tanımı ve Kodlama Sistemini oluşturan Nomanklatürde kullanılan fasıllar (iki haneli kodlar), pozisyonlar (dört haneli kodlar) ve alt pozisyonları (altı haneli kodlar),

h) Fatura beyanı: İhracatçı tarafından fatura, çeki listesi veya herhangi bir ticari belge üzerinde belirtilen, ilgili ürünlerini teşhislerini mümkün kılmayı yeterli ayrıntıda tanımlayan, metni Ek-IV'te yer alan, usulüne uygun olarak yapılan beyanları,

ı) Girdi: Ürünün imalatında kullanılan herhangi hammadde, parça veya aksam ve benzerlerini,

i) Girdilerin kıymeti: Kullanılan menşeli olmayan girdilerin ithalat esnasındaki gümrük kıymetini ya da bunun bilinmemesi veya tespit edilememesi halinde ihracatçı Taraf ülkede girdiler için ödendiği doğrulanabilir ilk fiyatı,

j) Gümrük idareleri: Türkiye için Ticaret Bakanlığını, Katar için Maliye Bakanlığını,

k) Gümrük kıymeti: Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının (GATT) VII nci Maddesinin Uygulanmasına Dair Anlaşma (DTÖ Gümrük Kıymeti Anlaşması) uyarınca tespit edilen kıymeti,

l) İmalat: Montaj veya özel işlemler de dahil olmak üzere, her tür işçilik veya işlemi,

m) Katma değer: Fabrika çıkış fiyatından, eşyaya dahil edilen diğer Taraf ülke menşeli her bir girdinin gümrük kıymetinin ya da gümrük kıymetinin bilinmemesi veya tespit edilememesi halinde ihracatçı Taraf ülkede bu girdiler için ödendiği doğrulanabilir ilk fiyatın çıkarılmasıyla bulunan değeri,

n) Menşeli girdilerin kıymeti: (i) bendindeki tanıma uygun olarak, gerekli değişiklikler yapılarak uygulanan, bu tür girdinin gümrük kıymetini,

o) Menşe ispat belgesi: EUR.1 Dolaşım Belgesini veya fatura beyanını,

ö) Menşeli olmayan girdi: Menşe statüsü belirlenemeyen girdiler dahil, bu Yönetmelik kapsamında menşeli olarak nitelendirilmeyen girdileri,

p) Sevkiyat: Bir ihracatçıdan bir alıcıya birlikte gönderilen ya da ihracatçıdan alıcıya sevkinde tek bir sevk evrakı kapsamında yer alan veya böyle bir evrakın olmaması halinde tek bir fatura kapsamına giren ürünleri,

r) Sınıflandırma: Ürün veya girdilerin Armonize Sistemin belirli bir pozisyonu veya alt pozisyonu altında sınıflandırılmasını,

s) Taraf ülke: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümetini,

ş) Ülkeler: Karasuları da dahil olmak üzere ülkeleri,

t) Ürün: Daha sonra başka bir imalat işleminde girdi olarak kullanılması söz konusu olsa bile imal edilmiş ürünü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Menşeli Ürünler Kavramının Tanımı ve Koşulları

Menşeli ürünler

MADDE 5- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, aşağıda belirtilen ürünler Taraf ülkelerden biri menşeli kabul edilirler:

a) 7 nci maddede belirtildiği şekilde, tamamen o Taraf ülkede elde edilen ürünler.

b) 8 inci maddede belirtildiği şekilde, o Taraf ülkede yeterli işçilik veya işleme tâbi tutulmuş olmaları kaydıyla, tamamen söz konusu Taraf ülkede elde edilmemiş girdiler ihtiva ederek o Taraf ülkede üretilen ürünler.

İkili menşe kümülasyonu

MADDE 6- (1) 5 inci madde hükümlerine halel getirmeksizin, Anlaşma kapsamında tercihli rejimden yararlanmaya ehil bir nihai ürünün içerisine dahil edilen diğer Taraf ülke menşeli girdiler, nihai ürünün elde edildiği Taraf ülke menşeli kabul edilir. Nihai ürünün elde edildiği ihracatçı Taraf ülkede gerçekleştirilen işçilik veya işlemlerin 9 uncu maddede belirtilenlerin ötesine geçmiş olması şartıyla, söz konusu girdilerin yeterli işçilik veya işlemden geçmiş olmaları gerekmez.

(2) Bir Taraf ülkede yapılan bir imalat işleminde, sadece diğer Taraf ülke menşeli girdiler kümülasyona tâbi tutulabilir. Söz konusu işlemde, menşeli olmayan girdilerin de kullanılması halinde; bunların, Ek-II'de yer alan listede belirtilen şartlar uyarınca yeterli derecede işçilik veya işlem görmesi gerekir.

Tamamen elde edilmiş ürünler

MADDE 7- (1) Aşağıdakilerin tamamen Taraf ülkelerden birinde elde edilmiş oldukları kabul edilir:

a) Taraf ülkenin kendi topraklarından veya deniz yataklarından çıkartılan mineral ürünler.

b) Taraf ülkede yetişen veya hasat edilen sebze ve meyve ürünleri.

c) Taraf ülkede doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar.

ç) Fasıl 3'te sınıflandırılan ve Taraf ülkede doğan ve yetiştirilmiş olan hayvanlar dahil, Taraf ülkede yetiştirilmiş canlı hayvanlardan elde edilen ürünler.

d) Taraf ülkede avcılık veya balıkçılıkla elde edilen ürünler.

e) Taraf ülkenin kendi gemileriyle karasuları dışında denizden elde edilen balıkçılık ürünleri ve diğer ürünler.

f) Münhasıran (e) bendinde belirtilen ürünlerden kendi fabrika gemilerinin bordasında elde edilen ürünler.

g) Yalnızca hammaddelerin geri kazanılmasına elverişli olan ihracatçı Taraf ülkede toplanan kullanılmış maddeler.

ğ) Taraf ülkede yapılan imalat işlemleri sonucu ortaya çıkan atık ve hurdalar.

h) Taraf ülkenin kendi karasuları dışında, münhasır işletme hakkına sahip olmaları kaydıyla deniz toprağı veya deniz toprağı altından çıkarılan ürünler.

ı) Münhasıran (a) ilâ (h) bentlerinde tanımlanan ürünlerden üretilen eşya.

(2) Birinci fıkranın (e) ve (f) bentlerindeki “kendi gemileri” ve “kendi fabrika gemileri” terimleri yalnızca;

a) Taraf ülkelerden birinde kayıtlı veya tescilli olan,

b) Taraf ülkelerden birinin bayrağı altında seyreden,

c) En az %50’si Taraf ülkelerden birinin vatandaşlarına ait olan veya yönetici/yöneticileri, yönetim kurulu başkanı veya denetim kurulu başkanı ve bu kurulların üyelerinin çoğunluğu Taraf ülke vatandaşları olan genel merkezi Taraf ülkelerden birinde bulunan şirketlere ait olan, ek olarak, ortaklık veya limited şirket hallerinde, sermayesinin en az %50’si Taraf ülkelerden birindeki kamu kurumlarına veya vatandaşlarına ait olan,

gemiler ve fabrika gemileri için kullanılır.

Yeterli işçilik veya işlem görmüş ürünler

MADDE 8- (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre tamamen elde edilmemiş ürünler, Ek-II’de yer alan listede belirtilen şartlar yerine getirildiği takdirde yeterli derecede işçilik veya işlem görmüş olarak kabul edilirler. Ek-II’de yer alan listede belirtilen şartlar, imalatta kullanılan menşeli olmayan girdiler üzerinde yapılması gerekli işçilik ve işlemleri gösterir ve sadece bu girdilerle ilgili olarak uygulanır. Bu nedenle, listedeki şartları yerine getirerek menşe statüsü kazanmış bir ürün başka bir ürünün imalatında kullanılırsa, onun bileşiminde yer aldığı ürüne tatbiki mümkün şartlar, kendisine uygulanmaz ve bunların imalatında kullanılmış olabilecek menşeli olmayan girdiler dikkate alınmaz.

(2) Birinci fıkrada belirtilen duruma rağmen, listede belirtilen şartlar uyarınca bir ürünün imalatında kullanılmaması gereken menşeli olmayan girdiler, ancak;

a) Toplam kıymetlerinin, ürünün fabrika çıkış fiyatının %10’unu geçmemesi,

b) Menşeli olmayan girdilerin azami kıymeti olarak Ek-II’deki listede verilmiş olan oranların, bu fıkranın uygulanması suretiyle aşılmaması,

şartı ile kullanılabilir.

(3) İkinci fıkra, Armonize Sistemin 50 ilâ 63 üncü fasıllarında sınıflandırılan ürünlere uygulanmaz.

(4) Bu madde hükümleri, imalat sırasında gerçekleştirilen işçilik veya işlemin 9 uncu madde hükümlerine göre yetersiz sayılmadığı hallerde uygulanır.

Yetersiz işçilik veya işlem

MADDE 9- (1) 8 inci maddede belirtilen koşulların sağlanıp sağlanmadığına bakılmaksızın, bu maddenin ikinci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki işlemler menşeli ürün statüsü verilmesi için yetersiz işçilik veya işlem olarak kabul edilir:

a) Nakliyat ve depolama süresince ürünlerin iyi şartlarda muhafazasını sağlamaya yönelik koruyucu işlemler.

b) Ambalaj ayırma ve birleştirme.

c) Yıkama, temizleme, toz, oksit, yağ, boya veya diğer tabakalardan arındırma.

ç) Tekstil ürünlerini ütüleme veya presleme.

d) Basit boyama ve cilalama işlemleri.

e) Tahıl ve pirinci kabuklarından ayırma, kısmi veya tam ağartma, parlatma ve perdahlama.

f) Şeker renklendirme veya şeker topaklarını biçimlendirme işlemleri.

g) Meyvelerin, kuruyemişlerin ve sebzelerin kabuklarını soyma, zarlarını ayıklama, çekirdeklerini çıkarma.

ğ) Keskinleştirme, basit bileme veya basit kesme.

h) Eleme, kalburdan geçirme, sıraya koyma, tasnifleme, kalibrasyon, eşleştirme (girdilerden setler oluşturma dahil).

ı) Basit şişeleme, tenekeye veya beherlere koyma, torbalama, sandıklama, kutulama, karton veya tahta üzerine yerleştirme ve tüm diğer basit paketleme işlemleri.

i) Ürün veya paketler üzerine marka, etiket, logo ve diğer benzeri ayırt edici işaretleri yapıştırma veya basma işlemleri.

j) Farklı türde olmalarına bakılmaksızın ürünlerin basit karıştırılma işlemleri.

k) Tamamlanmış bir ürün oluşturmak üzere parçaların basit montajı veya ürünlerin demonte edilmesi.

l) (a) ilâ (k) bentlerinde belirtilen işlemlerden iki veya daha fazlasının bir arada yapılması.

m) Hayvan kesimi.

(2) Belirli bir ürüne uygulanan işçilik veya işlemin birinci fıkra hükümleri çerçevesinde yetersiz kabul edilip edilmeyeceğine karar verilirken, Taraf ülkede gerçekleştirilen işlemlerin tümü bir arada mütalaa edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nitelendirme Birimi, Aksesuarlar, Yedek Parçalar, Aksam,

Setler ve Nötr Elemanlar

Nitelendirme birimi

MADDE 10- (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında nitelendirme birimi, Armonize Sistem Nomanklatürü kullanılmak suretiyle sınıflandırma yapılırken temel birim olarak kabul edilen belirli bir üründür. Buna göre;

a) Muhtelif girdilerin montajı veya gruplandırılmasından oluşan bir ürün, Armonize Sistemde tek bir pozisyonda sınıflandırıldığında, bu ürünün tümü nitelendirme birimini oluşturur.

b) Bir sevkiyat, Armonize Sistemde aynı pozisyon içinde sınıflandırılan belli sayıda aynı üründen oluşuyorsa, her bir ürün bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanışı sırasında münferiden değerlendirilmelidir.

(2) Armonize Sistemin 5 sayılı Genel Yorum Kuralı çerçevesinde ambalaj, sınıflandırma açısından ürüne dahil ediliyorsa, menşe tespiti açısından da dahil edilir.

Aksesuarlar, yedek parçalar ve aksam

MADDE 11- (1) Bir cihaz, makine, alet veya aracın parçası beraberinde teslim edilen, normal olarak bir cihazın bölümü durumundaki ve fiyata dahil edilmiş bulunan veya ayrıca fatura edilmemiş olan aksesuarlar, yedek parçalar ve aksam; söz konusu cihaz, makine, alet veya araç içinde mütalaa edilir.

Setler

MADDE 12- (1) Armonize Sistemin 3 sayılı Genel Yorum Kuralında tanımlandığı şekilde setler, kendisini meydana getiren ürünlerin tamamı menşeli olduğunda menşeli olarak kabul edilir. Ancak, bir set menşeli ve menşeli olmayan ürünlerden oluştuğunda, menşeli olmayan ürünlerin kıymeti, setin fabrika çıkış fiyatının % 15'ini aşmıyorsa, set bir bütün olarak menşeli olarak kabul edilir.

Etkisiz unsurlar

MADDE 13- (1) Bir ürünün menşeli olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, imalatında kullanılabilecek;

a) Enerji ve yakıt,

b) Tesis ve teçhizat,

c) Makine ve aletler,

ç) Ürünün nihai bileşimine girmeyen ve girmesi amaçlanmayan diğer herhangi bir eşyanın,

menşei dikkate alınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ülkesel Gereklilikler

Ülkesellik ilkesi

MADDE 14- (1) 6 ncı madde ve bu maddenin üçüncü fıkrası hükümleri hariç olmak üzere, ikinci ve üçüncü bölümde yer alan menşe statüsü kazandırılmasına ilişkin koşullar, Taraf ülkelerden birinde kesintisiz olarak yerine getirilir.

(2) 6 ncı madde hükümleri hariç olmak üzere, Taraf ülkelerden birinden başka bir ülkeye ihraç edilmiş olan menşeli eşyanın geri gelmesi halinde; geri gelen eşyanın ihraç edilen eşya ile aynı olduğu, söz konusu ülkede bulunma veya ihraç edilme süresi içerisinde iyi koşullarda muhafaza edilmeleri için gerekli olanların ötesinde herhangi bir işleme tâbi tutulmadığı hususları yetkili idareleri tatmin edecek şekilde ispat edilemediği takdirde söz konusu eşyanın menşeli olmadığı kabul edilir.

(3) Aşağıda belirtilen koşulların sağlanması durumunda; ikinci ve üçüncü bölümde belirtilen kurallar uyarınca kazanılan menşe statüsü, Taraf ülkelerden ihraç edilen ve yeniden ithal edilen girdiler üzerinde Türkiye veya Katar dışında gerçekleştirilen işçilik veya işlemden etkilenmez:

a) Söz konusu girdilerin tamamen Türkiye veya Katar'da elde edilmiş olmaları veya ihraç edilmelerinden önce 9 uncu maddede belirtilen işlemlerin ötesinde bir işçilik veya işlemden geçmiş olmaları gerekir.

b) (a) bendindeki durumun, geri gelen eşyanın ihraç edilen maddelerin işçilik veya işlemden geçirilmesiyle elde edildiği ve bu madde hükümlerinin uygulanmasıyla Türkiye veya Katar dışında yaratılan toplam katma değerin menşe statüsü talebine konu nihai ürünün fabrika çıkış fiyatının %10'unu aşmadığı hususlarının gümrük idarelerini tatmin edebilecek şekilde ispat edilmesi gerekir.

(4) Üçüncü fıkra hükümleri uyarınca, ikinci ve üçüncü bölümde belirtilen menşe statüsü kazanma şartları, Türkiye veya Katar dışında gerçekleştirilen işçilik ve işlemlere uygulanmaz. Bununla birlikte, Ek-II'de yer alan listede, kullanılan menşeli olmayan tüm girdiler için maksimum değer belirleyen bir kural olması durumunda, nihai ürünün menşe statüsünün belirlenmesi için bu kural uygulanır, ilgili Taraf ülkenin topraklarında gerçekleştirilen üretimde kullanılan menşeli olmayan tüm girdilerin toplam değeri, bu madde hükümlerinin uygulanmasıyla Türkiye veya Katar dışında toplam yaratılan katma değerle birlikte ele alınır ve belirtilen yüzde oranını geçemez.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkralar hükümleri, Ek-II'de yer alan listede belirtilen koşulları sağlamayan veya 8 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen genel tolerans oranının uygulanmasıyla yeterli işlem veya işçilikten geçmiş olduğu kabul edilen ürünlere uygulanmaz.

(6) Üçüncü ve dördüncü fıkralar hükümleri, Armonize Sistemin 50 ila 63 üncü Fasıllarındaki ürünlere uygulanmaz.

(7) Bu madde hükümleri kapsamında yer alan ve Türkiye veya Katar dışında gerçekleştirilen her türlü işçilik veya işlem, hariçte işleme veya benzeri düzenlemeler kapsamında gerçekleştirilir.

Doğrudan sevkiyat

MADDE 15- (1) Anlaşma hükümlerinde sağlanan tercihli muamele sadece, bu Yönetmeliğin gerekliliklerini yerine getiren ve Türkiye veya Katar'a ithal edileceği beyan edilen ürünlere, bu ürünlerin ihracatçı Taraf ülkeden ihraç edilenlerle aynı olması kaydıyla uygulanır. Bu ürünlerin, ithal edileceklerinin beyan edilmesinden önce değiştirilmemiş, herhangi bir şekilde dönüştürülmemiş veya iyi koşullarda muhafaza edilmelerine yönelik işlemler dışında bir işlemden geçmemiş olmaları gerekir. Ürünlerin depolanması veya sevkiyatı ve sevkiyatın bölünmesi, bu işlemlerin ihracatçının veya eşyanın sonraki hamilinin sorumluluğu altında gerçekleştirildiği yerde yapılabilir. Bu ürünlerin transit ülkelerde kaldıkları süre boyunca gümrük gözetimi altında olmaları gerekir.

(2) Gümrük idarelerine aksini gösterecek bir sebep olmadığı sürece, birinci fıkra hükümlerinin yerine getirilmiş olduğu kabul edilir. Bu hallerde, gümrük idareleri beyan sahibinden, konşimento gibi sözleşmeye dayanan taşımacılık belgeleri ya da ambalaj işaret veya numaralarına dayanan gerçek veya somut kanıtlar ya da eşyanın kendisiyle ilgili her tür kanıt dâhil olmak üzere, bu hükümlerin yerine getirildiğine dair herhangi bir usulde verilebilecek ve bu hükme uyulduğunu gösteren tüm kanıtları temin etmesini talep edebilir.

(3) Bu maddenin uygulama amacı için menşeli ürünler, taraf olmayan ülkelerin bölgelerinden boru hattıyla nakledilebilir.

Sergiler

MADDE 16- (1) Üçüncü bir ülkeye sergilenmek üzere gönderilen ve sergiden sonra Türkiye'ye veya Katar'a ithal edilmek üzere satılan menşeli ürünler, gümrük idarelerinin;

a) Bir ihracatçının bu ürünleri Türkiye'den veya Katar'dan serginin düzenlendiği ülkeye naklettiği ve orada sergilediği,

b) Ürünlerin bu ihracatçı tarafından diğer Taraf ülkedeki bir kişiye satıldığı veya o kişinin tasarrufuna verildiği,

c) Ürünlerin sergi süresi içinde veya sergiden hemen sonra, sergilenmek üzere gönderildikleri durumda sevk edildiği,

ç) Ürünlerin sergilenmek üzere gönderildikleri andan itibaren, bu sergide teşhir edilmek dışında başka bir amaçla kullanılmadığı,

hususlarında tatmin edilmesi kaydıyla, ithalatta Anlaşma hükümlerinden yararlanırlar.

(2) Beşinci bölüm hükümleri uyarınca, bir menşe ispat belgesi düzenlenmeli ve normal usulde ithalatçı Taraf ülke gümrük idaresine ibraz edilmelidir. Serginin adı ve adresi bu belgede gösterilmelidir. Gerektiğinde, ürünlerin sergilendikleri koşullara dair ek kanıtlayıcı belgeler istenebilir.

(3) Birinci fıkra, özel amaçla yabancı ürün satmak üzere kurulmuş işyeri veya mağazalarda düzenlenmemiş olan ve süresi zarfında ürünlerin gümrük denetimi altında kaldığı her türlü ticaret, sanayi, tarım ve el sanatları sergilerine, fuarlarına veya benzeri umumi gösterilere uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Menşeinin İspatı

Menşe ispat belgesi

MADDE 17- (1) Bir Taraf ülke menşeli ürünler, diğer Taraf ülkeye ithal edilmeleri esnasında aşağıdaki belgelerden birinin ibrazı üzerine Anlaşmadan yararlanırlar:

a) Bir örneği Ek-III'te yer alan EUR.1 Dolaşım Belgesi.

b) 31 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen durumlarda, ihracatçı tarafından söz konusu ürünleri teşhislerini mümkün kılmaya yeterli ayrıntıda tanımlayan fatura, teslimat notu veya başka herhangi bir ticari belge üzerinde belirtilen ve bir örneği Ek-IV'te yer alan fatura beyanı.

(2) Birinci fıkra hükümlerine rağmen, bu Yönetmelik çerçevesinde menşeli ürünler 26 ıncı maddede belirtilen durumlarda, yukarıda bahsedilen belgelerden birinin ibrazına gerek olmaksızın Anlaşma hükümlerinden yararlanırlar.

Fatura beyanı

MADDE 18- (1) 17 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde geçen fatura beyanı;

a) 31 inci madde çerçevesinde bir onaylanmış ihracatçı tarafından,

b) Toplam kıymeti 6.000 Avroyu geçmeyen menşeli ürünler ihtiva eden bir veya daha fazla paketten oluşan bir sevkiyat için herhangi bir ihracatçı tarafından,

hazırlanabilir.

(2) Fatura beyanı, söz konusu ürünlerin Türkiye veya Katar menşeli olduğunun kabulü ve bu Yönetmeliğin diğer koşullarını yerine getirmesi durumunda düzenlenebilir.

(3) Fatura beyanında bulunan ihracatçı, ihracatçı ülkenin gümrük idaresinin talebi üzerine, söz konusu eşyanın menşe statüsü ile bu Yönetmeliğin diğer koşullarının yerine getirilmiş olduğunu tevsik eden tüm ilgili vesaiki her an ibraz etmeye hazırlıklı olur.

(4) Fatura beyanı, ihracatçı tarafından, Ek-IV'te verilen ve aynı ekteki dillerden birinde ihracatçı ülkenin iç mevzuat hükümleriyle uyumlu olarak fatura, teslimat notu veya başka bir ticari belge üzerine daktilo edilmesi, damgalanması veya basılmasıyla hazırlanır. Eğer beyan el yazısı ile yapılırsa, matbaa harfleriyle ve mürekkeple yazılır.

(5) Fatura beyanları, ihracatçının kendi el yazısı ile atacağı orijinal imzasını ihtiva etmelidir. Ancak, 31 inci madde çerçevesinde onaylanmış ihracatçıdan, kendi adıyla hazırlanmış herhangi bir fatura beyanının kendi el yazısıyla imzalanmış addedilerek tüm sorumluluğunu üzerine aldığına dair yazılı bir taahhütnameyi ihracatçı ülkenin gümrük idaresine vermiş olması koşuluyla, bu beyanı imzalama şartı aranmaz.

(6) Bir fatura beyanı, ihracatçı tarafından ait olduğu ürünlerin ihracatı sırasında veya ait olduğu ürünlerin ithalatından itibaren iki yıl içinde ithalatçı ülkede ibrazı koşuluyla, ihracattan sonra hazırlanabilir

EUR.1 Dolaşım Belgesinin düzenlenmesi ve vize işlemleri

MADDE 19- (1) EUR.1 Dolaşım Belgeleri, Ek-III'te belirlenen form ve niteliklere uygun olarak ve seri numaraları verilerek Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlarca bastırılır ve ihtiyaca göre dağıtılır.

(2) EUR.1 Dolaşım Belgeleri, yalnızca ihracatçı veya ihracatçının gümrük beyannamesini imzalamakla yetkili kanuni temsilcisi tarafından örneği Ek-III'te yer alan EUR.1 Dolaşım Belgesi ile başvuru formunun bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak belgenin arka sayfasında yazılı kurallar ve Anlaşma hükümleri doğrultusunda doldurulması suretiyle yazılı başvurusu üzerine düzenlenir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapılan başvurular, gümrük idaresi ya da Bakanlıkça yetki verilen kuruluşlarca kabul edilmez.

(3) Anlaşma ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak; EUR.1 Dolaşım Belgesi ve başvuru formunun doldurulması, onaylanması ve vize edilmesi işlemlerinin elektronik sistem üzerinden gerçekleştirilmesi esastır. Elektronik ortamdaki veriler Katar, Bakanlık birimleri ve Bakanlıkça uygun görülen kişi ve kuruluşlarla paylaşılabilir ve veri değişimine konu edilebilir.

(4) EUR.1 Dolaşım Belgesi düzenlenmesi için başvuruda bulunan ihracatçı, belgeyi düzenleyecek gümrük idaresinin ya da Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşun talep edebileceği, söz konusu ürünün menşe statüsü ile bu Yönetmeliğin diğer hükümlerinin yerine getirilmiş olduğunu tevsik eden ilgili bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

(5) Türkiye'de düzenlenmesi talep edilen EUR.1 Dolaşım Belgelerine ilişkin başvuru formu ve EUR.1 Dolaşım Belgesi İngilizce dilinde ve gümrük mevzuatına uygun olarak hazırlanır.

(6) EUR.1 Dolaşım Belgesi ve başvuru formunun doldurulmasında el yazısı kullanılması halinde;

a) Formlar, açık ve okunaklı şekilde matbaa harfleriyle ve mürekkeple doldurulur. Bu durumda, form üzerinde silinti ve değişikliklere izin verilmez.

b) Ürünlerin tanımı, bu amaçla ayrılmış kutu içine boş satır bırakılmaksızın yapılmalıdır. Eğer kutunun tamamı dolmaz ise, tanımın son satırının altına bir yatay çizgi çekilerek boş alan, çapraz bir çizgi ile kapatılmalıdır.

(7) Belge kapsamına giren her bir maddeye sıra numarası verilir ve madde aralarında boşluk bırakılmaz. Belgenin elle hazırlandığı durumlarda; son kaydın hemen altına sonradan bir ilave yapılmasını önlemek üzere yatay bir çizgi çekilerek kullanılmayan yerler çapraz bir çizgiyle iptal edilir.

(8) Belgede kayıtlı eşya, tanınmalarına olanak verecek kesinlikte ve ticari deyimleri ile hiçbir tereddüde yer vermeyecek açıklıkta cins, nevi, nitelik ve miktar olarak ayrıntılı bir biçimde beyan

edilir.

(9) İhracatçılar veya yetkili kanuni temsilcileri, EUR.1 Dolaşım Belgesi başvuru formlarının arka yüzünde yer alan İhracatçı Beyanını doldurarak yer ve tarih belirtip imzalar.

(10) Elektronik sistem üzerinde EUR.1 Dolaşım Belgesi düzenlenmesi için beyanda bulunulan eşyanın menşeinin tespitini teminen, eşyanın imalatında kullanılan menşeli olmayan girdilere uygulanan işçilik veya işlemin Ek-II'de yer alan listede belirtilen şartları sağladığını ispatlayan ve eşyanın imalatında kullanılan Türkiye veya Katar menşeli girdiler ve bu girdiler üzerinde gerçekleştirilen işçilik veya işlemleri gösteren tüm bilgi ve belgeler ile birlikte, ihracata ait diğer belgeler gümrük idaresi tarafından ya da Bakanlıkça yetki verilen kuruluşlarca kontrol edilmesi için elektronik sisteme yüklenir. İlgili mevzuat uyarınca elektronik olarak düzenlenen ya da beyanda kullanılmak amacıyla elektronik ortama aktarılmış bu belgelerin ve talep edilmesi halinde asıllarının, Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşların doğrudan erişimine hazır halde tutulması zorunludur. EUR.1 Dolaşım Belgesinin elle doldurulduğu durumlarda da söz konusu belge ve bilgiler, gümrük idaresi ya da Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşlara normal usulde ibraz edilir ve saklanır. Bu türde belge ve bilgiler 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununda öngörülen belge saklama sürelerine tâbidir.

(11) Gümrük idareleri ve Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar, EUR.1 Dolaşım Belgesinin kurallara uygun olarak doldurulup doldurulmadığını kontrol edip belgede kayıtlı eşyanın bu Yönetmelik hükümleri gereğince Türkiye menşeli olduğu veya sayıldığı hususunda, ihracata ait diğer evrakı da inceleyerek kesin bir kanıya vardıktan sonra gerekli işlemleri tamamlarlar.

(12) Gümrük idareleri, on birinci fıkrada belirtilen kontrolleri yaparken;

a) EUR.1 Dolaşım Belgelerinin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olup olmadığını incelemek,

b) İhraç konusu eşyanın cins, tür, nitelik ve miktar itibarıyla EUR.1 Dolaşım Belgesindeki kayıtlara uygun olup olmadığını tespit etmek,

c) İhraç konusu eşyanın menşeli olup olmadığını belirlemek,

ç) Eşyaya ait ihraç belgeleri yanında gümrük mevzuatı uyarınca nakliyeciler tarafından verilen belgeleri incelemek,

d) İhraç konusu eşyayı 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğindeki esaslara göre muayene etmek,

suretiyle işlem ifa eder.

(13) İhraç belgeleri ve dolaşım belgelerinden üçüncü ülkelere gönderileceği anlaşılan eşya için EUR.1 Dolaşım Belgesi onaylanamaz ve vize edilemez.

(14) On birinci ve on ikinci fıkralarda belirtilen değerlendirme ve incelemelerin olumlu sonuç vermesinin ardından gümrük idarelerince vize edilmesi uygun görülen EUR.1 Dolaşım Belgelerinin (11) numaralı “Customs Endorsement” (Gümrük Vizesi) alanına gümrük beyannamesinin numarası, beyanı değerlendirerek belgeyi vize eden gümrük idaresinin adı, gümrük mührü veya kaşesi ve vize tarihi tatbik edilir. Bu alanın doğru, okunaklı ve noksansız doldurulması şarttır.

(15) EUR.1 Dolaşım Belgesi, Anlaşma ile sağlanan tercihli ticarette yazılı delil olarak ancak gümrük idaresinin vizesi ile hüküm ifade edeceğinden, belge düzenleme işlemi vize ile tamamlanmış olur. Bu bakımdan belgenin vize tarihi, düzenlenme tarihi anlamına gelir.

(16) Düzenlenen EUR.1 Dolaşım Belgesi, fiili ihracatın gerçekleştiği veya kesinleştiği anda ihracatçıya verilmek üzere hazır bulundurulur.

(17) İhracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisince, EUR.1 Dolaşım Belgesinin (12) numaralı “Declaration by the Exporter” (İhracatçı Beyanı) alanı doldurulur ve imzalanır. İmzalanan belgenin bir kopyası ihracatçı tarafından mer’i mevzuatta öngörülen belge saklama süreleri saklı kalmak kaydıyla en az üç yıl saklanır.

(18) Elektronik sistem üzerinden düzenlenen EUR.1 Dolaşım Belgelerinde, (12) numaralı alan haricindeki tüm kısımlardaki bilgiler elektronik ortamda oluşturulur. Vize işleminin tamamlanmasından sonra, ihracatçılar veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcilerince, elektronik sistem üzerinde yer alan bilgilerin, bu maddede belirtilen şekil şartlarını taşıyan ve bu maddede belirtilen şekilde temin edilen yeşil meneviş zeminli matbu EUR.1 Dolaşım Belgesi üzerine yazıcı vasıtasıyla dökümü alınır ve belgenin (12) numaralı alanı on yedinci fıkrada belirtildiği şekilde doldurulur ve imzalanır. Elektronik sistemde oluşturulduktan sonra dökümü alınan belge üzerinde herhangi bir ekleme,

düzeltme veya silinti yapılamaz.

EUR.1 Dolaşım Belgesinin elektronik sistem üzerinden düzenlenmesi

MADDE 20- (1) Bu bölümde belirlenen koşullar karşılandığı takdirde, EUR.1 Dolaşım Belgeleri elektronik sistem üzerinden düzenlenebilir.

(2) Yedinci bölüm hükümlerine uygun olarak; Taraf ülkelerin gümrük idareleri, elektronik sistemlerin teknik özellikleri ve sonradan kontrol yöntemlerini birbirlerine iletirler.

(3) Bu madde hükümlerine halel gelmeksizin, elektronik sistem üzerinden düzenlenen EUR.1 Dolaşım Belgeleri;

a) İhracatçı ülke tarafından önceden gönderilmiş olan örnekler üzerinden ithalatçı ülke gümrük idarelerinin elektronik gümrük mühürlerinin gerçekliğini doğrulayabileceği, orijinal mührün dijital imajı şeklinde ya da herhangi bir şekilde olabilecek (11) numaralı alan üzerinde bulunan bir elektronik gümrük mührü,

b) Teşhis edilmelerini mümkün kılacak bir seri numarası veya bir kod,

içermelidir.

(4) Bu madde hükümlerinin uygulanması, bir Taraf ülkede elle doldurulan ve vize edilen, Ek-III'te yer alan örneğe uygun EUR.1 Dolaşım Belgelerinin Taraf ülkelerin gümrük idareleri tarafından reddedilmesine yol açmaz.

EUR.1 Dolaşım Belgesinin sonradan verilmesi

MADDE 21- (1) Bir EUR.1 Dolaşım Belgesi, 19 uncu maddenin on altıncı fıkrasına rağmen, istisnai olarak;

a) Hatalar, istenmeyerek yapılan ihmaller veya özel durumlar nedeniyle, ihracat esnasında düzenlenmemiş ise,

b) Gümrük idareleri veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşların bir EUR.1 Dolaşım Belgesinin düzenlenmiş, ancak teknik nedenlerle ithalatta kabul edilmemiş olduğuna kanaat getirmeleri sağlanırsa,

ait olduğu eşyanın ihracatından sonra düzenlenebilir.

(2) Birinci fıkranın uygulanması açısından, bizzat ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi eşyanın cinsi, nevi, niteliği ve miktarını, ambalaj şeklini, marka ve numaralarını, işaretlerini, ihracat gümrük idaresinin adını, gümrük beyannamesinin tarih ve sayısını belirterek yazılı talepte bulunur. Söz konusu eşya için ihracat sırasında EUR.1 Dolaşım Belgesi verilmediğini veya Katar yetkili makamlarınca teknik nedenlerle kabul edilmediğini sebepleri ile birlikte yazılı olarak beyan eder. 19 uncu madde hükümlerine uygun olarak hazırladığı EUR.1 Dolaşım Belgesini talep yazısına ekler.

(3) Bu maddede belirtilen şartları yerine getiren ihracatçının veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisinin talebi, ilgili gümrük idareleri veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından incelenir. Söz konusu ihraç eşyasına ait gümrük beyannamesi ve ekleri diğer evrak ile varsa bu işleme dair dosyaların incelenmesi ve kontrolü sonucunda, ihracatçının beyanına tamamen uygun olduğu anlaşıldığı takdirde EUR.1 Dolaşım Belgesi onaylanır ve vize edilir.

(4) Bu şekilde düzenlenen EUR.1 Dolaşım Belgesinin (7) numaralı “Remarks” (Gözlemler) alanına belgenin sonradan verildiğini belirtmek üzere İngilizce “ISSUED RETROSPECTIVELY” meşruhatının düşülmesi zorunludur.

Teknik nedenlerle EUR.1 Dolaşım Belgesinin reddi

MADDE 22- (1) EUR.1 Dolaşım Belgesi, bu Yönetmelikte öngörülen şekilde düzenlenmemiş ise teknik nedenlerle reddedilebilir. Aşağıda belirtilen;

a) EUR.1 Dolaşım Belgesinin ebat veya renk olarak Ek-III’te yer alan örnekten önemli derecede farklı olması, seri numarası veya referans numarası bulunmaması, İngilizce dilinde basılmaması gibi öngörülen form dışında bir form kullanılarak düzenlenmesi,

b) EUR.1 Dolaşım Belgesinde (4) numaralı alan gibi doldurulması zorunlu olan alanlardan birinin doldurulmaması,

c) EUR.1 Dolaşım Belgesinin (11) numaralı alanında mühür ya da kaşe bulunmaması veya belgenin yetkili olmayan bir makam tarafından vize edilmiş olması,

ç) EUR.1 Dolaşım Belgesi vize edilirken kullanılan mühür ya da kaşenin 35 inci madde hükümleri uyarınca örneği gönderilmemiş olan yeni bir mühür ya da kaşe olması,

d) İbraz edilen EUR.1 Dolaşım Belgesinin orijinal olmayıp fotokopi veya suret olması,

e) EUR.1 Dolaşım Belgesinin (2) ve (4) numaralı alanlarına Taraf ülkeler dışında bir ülkenin yazılması,

gibi teknik nedenlerle kabul edilmeyen EUR.1 Dolaşım Belgeleri sonradan düzenlenebilir.

(2) Teknik nedenlerle reddedilen EUR.1 Dolaşım Belgesi üzerine İngilizce “CERTIFICATE REJECTED BY THE CUSTOMS” meşruhatı düşülür ve hangi nedenlerle kabul edilmediği de belirtilerek sonradan düzenlenen yeni bir EUR.1 Dolaşım Belgesi alması için ithalatçıya iade edilir. Ancak, gümrük idareleri gümrük işlemlerinin tamamlanmasından sonra kontrol amacıyla veya hile yapıldığından şüphe edilmesi halinde reddedilen EUR.1 Dolaşım Belgesinin bir kopyasını saklayabilir.

(3) Türkiye’ye yönelik ithalatlarda ibraz edilen menşe ispat belgelerinin teknik nedenlerle reddedilmesi durumunda, eşyaya Anlaşma kapsamında tercihli rejim uygulanmaz ve kanuni vergi nispetleri üzerinden tahakkuk yapılarak vergiler tahsil edilir. Bu durumda, 4458 sayılı Kanunun 234 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uygulanmaz.

(4) Hatalı veya noksan yapılan vize işlemi belgeyi geçersiz kılar ve sonradan kontrol sebeplerinden birini teşkil eder.

EUR.1 Dolaşım Belgesinin ikinci nüshasının düzenlenmesi

MADDE 23- (1) Bir EUR.1 Dolaşım Belgesinin çalınması, kaybolması veya hasar görmesi halinde ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi, ilk belgeyi düzenleyen gümrük idaresine veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşa elindeki ihracat belgelerine dayanarak ikinci bir nüsha tanzim edilmesi talebiyle müracaat edebilir.

(2) Gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar, ihraç işlemi yapılmış olan eşyaya ait asıl EUR.1 Dolaşım Belgesine ilişkin bilgilerle birinci fıkrada belirtilen beyanı karşılaştırıp ikinci nüsha belge düzenlenmesi talebine ilişkin yapılan beyanın doğruluğunu saptadıktan sonra,

başvuru onaylanır ve gümrük idaresince vize işlemi gerçekleştirilir.

(3) Düzenlenen ikinci nüsha EUR.1 Dolaşım Belgesinin (7) numaralı “Remarks” (Gözlemler) alanına İngilizce “DUPLICATE” meşruhatı düşülür ve ilk belgenin seri numarası yazılır.

(4) İkinci nüsha belge, ilk EUR.1 Dolaşım Belgesinin vize tarihinden itibaren hüküm ifade eder. Gümrük idareleri, ikinci nüsha EUR.1 Dolaşım Belgelerini vize ederken (11) numaralı alana ilk EUR.1 Dolaşım Belgesinin vize tarihini yazarlar.

Menşe ispat belgesinin geçerliliği

MADDE 24- (1) Bir menşe ispat belgesi, ihracatçı Taraf ülkede düzenlenme tarihinden itibaren dört ay süreyle geçerli olur ve bu süre zarfında ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idarelerine ibraz edilmelidir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen son ibraz tarihinden sonra ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idarelerine ibraz edilen menşe ispat belgeleri, bu belgelerin belirlenen son tarihe kadar ibraz edilememesinin istisnai durumlardan kaynaklanması halinde, tercihli muamele uygulanmak üzere kabul edilebilir.

(3) Diğer geç ibraz hallerinde; ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idareleri, ürünlerin belirtilen son tarihten önce gümrüğe sunulmuş olması kaydıyla menşe ispat belgelerini kabul edebilir.

(4) Menşe ispat belgelerinin ibraz süresinden sonra tercihli muameleden yararlanması için bu sürenin bitiminden önce eşyanın gümrüğe gelmiş ve yine bu süreden önce ithalatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi tarafından yazılı olarak ilgili gümrük idaresine başvurulmuş olması gerekmektedir.

Menşe ispat belgesinin ibrazı

MADDE 25- (1) Menşe ispat belgeleri, gümrük mevzuatı ve ilgili mevzuat gereğince gümrük idarelerine ibraz edilir. İngilizce dilinde hazırlanmış olan menşe ispat belgelerinin tercümesi talep edilmez; yalnızca, belgeler üzerinde İngilizce haricindeki bir yabancı dilde yazılmış ifadeler bulunması halinde, bunların tercümesi talep edilebilir. Ayrıca, ilgili gümrük idaresi beyannameye ek olarak ithalatçıdan eşyanın Anlaşmanın koşullarına uygunluğunu gösteren yazılı bilgi ve belgeleri talep edebilir.

(2) Eşyanın tercihli rejimden yararlanmasını teminen ibrazı gereken menşe ispat belgesinin, bu belgeyle ilgili eşyanın fiili ithalinden evvel veya fiili ithali sırasında ibraz edilememesi ve ilgili ithalatçı tarafından eşyanın bekletilmeden ithalinin istenmesi durumunda, tercihli rejim uygulanmaz ve indirimsiz vergi nispetleri üzerinden tahakkuk yapılarak vergiler kesin olarak tahsil edilir. Ancak bu kabil eşyanın fiili ithalini müteakip süreleri içerisinde, usulüne uygun menşe ispat belgesi işlemi yapan gümrük idaresine ibraz edildiği takdirde; ibraz edilen menşe ispat belgesinin ithal edilen eşyaya ait olduğunun gümrük beyannamesi ve ekleri belgelerle karşılaştırılarak anlaşılması ve belgenin geçerlilik süresinin aşılmamış olduğunun tespiti kaydıyla, tercihli vergi oranına göre hesaplanan vergi tutarları ile tercihsiz vergi oranına göre hesaplanan vergi tutarları arasındaki fark mükelleflerine geri verilir.

Menşe ispat belgesinden muafiyet

MADDE 26- (1) Gerçek kişilerden gerçek kişilere küçük paketler halinde gönderilen veya seyahat eden yolcunun zati eşyasını oluşturan ürünler; ticari amaçlarla ithal edilmemişlerse ve bu Yönetmeliğin gerekliliklerini yerine getirdiği beyan edilmişse ve böyle bir beyanın doğruluğuna ilişkin bir şüphe doğmamışsa, bir menşe ispat belgesi ibrazına gerek olmaksızın menşeli kabul edilirler. Posta yoluyla gönderilen ürünler için bu beyan, CN 22/CN 23 gümrük beyannamesi üzerinde veya bu belgeye eklenen bir kâğıt üzerinde yapılabilir.

(2) Arızî olarak yapılan ve yalnızca alıcıların veya yolcuların veya bunların ailesinin kişisel kullanımına yönelik ürünlerden oluşan ithalat, ürünlerin cinsinden ve miktarından ticari amaç güdülmediği aşikârsa ticari amaçlı ithalat olarak kabul edilmez.

(3) Ayrıca, birinci ve ikinci fıkralarda atıfta bulunulan ürünlerin toplam kıymetinin, küçük paketler için 500 Avroyu; yolcunun zati eşyasını oluşturan ürünler için ise 1.200 Avroyu aşmaması gerekir.

Destekleyici belgeler

MADDE 27- (1) 18 inci ve 19 uncu maddelerde belirtilen, bir EUR.1 Dolaşım Belgesi veya fatura beyanı kapsamındaki ürünlerin Taraf ülke menşeli olduğunu ve bu Yönetmeliğin diğer koşullarını yerine getirdiğini ispatlamak amacıyla kullanılacak belgeler, menşe ispat belgesine ilaveten;

a) İhracatçı veya tedarikçi tarafından, söz konusu eşyanın elde edilmesi için gerçekleştirilen işlemleri belgeleyici nitelikte, örneğin hesaplarında veya iç muhasebesinde yer alan doğrudan

delililer,

b) Bir Taraf ülkede düzenlenmiş veya hazırlanmış, imalatta kullanılan girdilerin menşe statüsünü tevsik eden belgeler,

c) Bir Taraf ülkede düzenlenmiş veya hazırlanmış, bir Taraf ülkede girdiler üzerinde yapılan işçilik veya işlemi tevsik eden belgeler,

ç) Kullanılan maddelerin menşe statüsünü tevsik etmek üzere, Taraf ülkelerden birinde bu Yönetmelik hükümleri uyarınca, bu Yönetmelikte yer alan kurallarla aynı menşe kurallarına göre düzenlenmiş veya hazırlanmış EUR.1 Dolaşım Belgeleri veya fatura beyanları,

d) 14 üncü maddenin uygulandığı hallerde, bu maddede belirtilen kuralların karşılandığını ispat etmek üzere, Taraf ülke dışında gerçekleştirilen işlem ve işçiliklerle ilgili uygun kanıtlar,

olabilir.

Menşe ispat belgeleri ile destekleyici belgelerin muhafaza edilmesi

MADDE 28- (1) Yürürlükteki kanunlarda öngörülen süreler saklı kalmak üzere;

a) EUR.1 Dolaşım Belgesi düzenlenmesi için başvuruda bulunan ihracatçı ve gümrük idareleri veya Bakanlıkça yetkili kılınacak kuruluş, 19 uncu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen belgeleri,

b) Fatura beyanında bulunan ihracatçı, bu beyanın bir nüshasını ve 18 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen belgeleri,

c) EUR.1 Dolaşım Belgesini düzenleyen ihracatçı ülkenin gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkili kılınacak kuruluş, 19 uncu maddede belirtilen Başvuru Formunu ve başvuru sırasında firma tarafından kendilerine sunulan diğer tüm vesaiki,

ç) İthalatçı ülkenin gümrük idareleri, kendilerine ibraz edilen EUR.1 Dolaşım Belgeleri ve fatura beyanlarını,

en az üç yıl muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

Farklılıklar ve biçimsel hatalar

MADDE 29- (1) Menşe İspat Belgesi üzerindeki ibareler ile ürünlerin ithalat işlemlerini yerine getirmek amacıyla gümrük idarelerine ibraz edilen belgeler üzerindeki ibareler arasında önemsiz farklılıklar bulunduğunun fark edilmesi, bu belgenin gümrüğe sunulan ürünlere karşılık geldiğinin kesin olarak ortaya konması kaydıyla, menşe ispat belgesini kendiliğinden hükümsüz kılmaz.

(2) Menşe İspat Belgesi üzerindeki yazım hatası gibi bariz biçimsel hatalar, söz konusu belge üzerindeki ibarelerin doğruluğu hususunda şüpheye yol açmadığı müddetçe, bahse konu belgenin reddedilmesini gerektirmez.

Avro cinsinden ifade edilen tutarlar

MADDE 30- (1) 18 inci madde ile 26 ncı madde hükümlerinin uygulanması bakımından, ürünlerin Avro dışında bir para birimi üzerinden faturalandırıldığı durumlarda, Taraf ülkelerin ulusal para birimleri cinsinden ifade edilen ve Avro tutarına eşit tutarlar, Taraf ülkelerin her biri tarafından yıllık olarak sabitlenir.

(2) Bir sevkiyat, ilgili Taraf ülkede sabitlenen tutara göre, faturanın düzenlendiği para birimine atıf yapılmak suretiyle, 18 inci madde ile 26 ncı madde hükümlerinden yararlanır.

ALTINCI BÖLÜM

Basitleştirilmiş İşlemler

Onaylanmış ihracatçı yetkisinin verilmesi

MADDE 31- (1) Taraf ülkeler arasındaki ticarette aşağıdaki hükümler çerçevesinde basitleştirilmiş işlem uygulanması mümkündür:

a) Bakanlık;

1) Sık sık menşe ispat belgesi düzenlenmesini gerektiren sevkiyat yapan,

2) Eşyanın menşe statüsünün ve bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirildiğinin saptanması için gerekli her türlü teminatı gümrük idarelerine veren,

3) Vergi ve gümrük mevzuatı ile ilgili ciddi ve mükerrer suç işlememiş olan,

4) Gümrük makamlarının faaliyetlerini denetlemesine imkân verecek kayıtlara sahip olan,

gerçek ve tüzel kişilere, eşyanın kıymetine bakılmaksızın örneği EK-IV'te yer alan fatura beyanını hazırlayabilmesi konusunda onaylanmış ihracatçı yetkisi verebilir.

(2) Bakanlık, onaylanmış ihracatçıya, fatura beyanında beyan edilmek üzere bir yetki numarası verir.

(3) Bakanlık, basitleştirilmiş işlem uygulamasını teminen yetki belgesi verilmesi ve yetkinin onaylanmış ihracatçı tarafından kullanımının izlenmesine ilişkin usulleri belirler.

Onaylanmış ihracatçı yetkisinin iptali

MADDE 32- (1) Onaylanmış ihracatçıların bu Yönetmelikteki hükümlere aykırı hareket etmeleri ya da verilen yetkide öngörülen koşullara uymamaları veya bu koşulların ortadan kalkması halinde, cezai hükümler saklı kalmak üzere verilen yetki Bakanlıkça geçici olarak geri alınabilir veya iptal edilebilir.

Muhasebesel ayrım

MADDE 33- (1) Aynı ve birbirleri yerine geçebilen menşeli ve menşeli olmayan girdi stoklarının ayrı tutulmasının önemli maliyetler ve somut güçlükler doğurduğu hallerde, ilgililerin yazılı talebi üzerine Bakanlık, bu stokların yönetiminde "muhasebesel ayrım" yönteminin kullanılmasına izin verebilir.

(2) Muhasebesel ayrım yöntemi, belirli bir referans dönemi için, elde edilen menşeli kabul edilebilecek ürün sayısının, stokların fiziksel ayrıma tâbi tutulmuş olması halinde elde edilmiş olacak ürün sayısı ile aynı olmasını sağlayabilmelidir.

(3) Bakanlık bu izni, gerekli göreceği koşullara bağlı olarak verebilir.

(4) Muhasebesel ayrım yöntemi, ürünlerin imal edildiği ülkede uygulanan genel muhasebe ilkelerine göre uygulanır ve kaydı tutulur.

(5) Muhasebesel ayrım yönteminden yararlanan kişi, menşeli kabul edilebilecek ürün miktarı için bir menşe ispat belgesi düzenlenmesi için başvurabilir. Bakanlığın talebi üzerine, yararlanan kişi, stoklarının nasıl işletildiğine dair Bakanlığa bir bildirimde bulunur.

(6) Bakanlık, iznin kullanımını izler ve yararlanan kişinin izni uygunsuz kullandığı veya bu Yönetmelikte belirlenen diğer herhangi bir koşulu yerine getiremediği her durumda geri alabilir.

Parçalar halinde ithalat

MADDE 34- (1) İthalatçının talebi üzerine ve Bakanlıkça belirlenen şartlara tâbi olarak, Armonize Sistemin 2(a) sayılı Genel Yorum Kuralı anlamındaki birleştirilmemiş veya monte edilmemiş halde olan ve Armonize Sistemin XVI ncı ve XVII nci Bölümlerinde veya 7308 ve 9406 tarife pozisyonlarında yer alan ürünlerin, parçalar halinde ithal edilmesi halinde, bu tür ürünler için tek bir menşe ispat belgesi, ilk parçanın ithalatı esnasında gümrük idaresine verilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Gümrük İdareleri Arasında Karşılıklı İdari İşbirliği

Mühür ve adreslerin iletilmesi

MADDE 35- (1) Taraf ülkelerin gümrük idareleri, menşe ispat belgelerinin düzenlenmesi amacıyla gümrük idarelerinde kullanılan mühürlerin örnek baskılarını, bu belgelerin sonradan kontrolünden sorumlu gümrük idarelerinin isim ve adresleriyle beraber, birbirlerine iletirler.

(2) İsim, adres veya mühürlerdeki herhangi bir değişiklik aynı şekilde diğer Taraf ülkeye derhal bildirilir.

Karşılıklı yardım

MADDE 36- (1) Bu Yönetmeliğin doğru bir şekilde uygulanmasını teminen, Taraf ülkeler, yetkili gümrük idareleri aracılığıyla, menşe ispat belgesinin gerçekliğinin ve belgede yer alan bilgilerin doğruluğunun kontrolü hususunda birbirlerine yardımcı olurlar.

Sonradan kontrol talebi

MADDE 37- (1) İthalatçı ülke gümrük idareleri, menşe ispat belgesinin gerçekliği veya eşyanın gerçek menşeine ilişkin bilgilerin doğruluğu hakkında makul bir şüphenin doğduğu herhangi bir zamanda veya sondaj usulü ile yapacağı kontrol sonucunda menşe ispat belgesini veya bir kopyasını, gerektiğinde araştırmanın gerekçelerini de belirterek, sonradan kontrol talebi ile ihracatçı ülke gümrük idaresine geri gönderirler.

(2) Birinci fıkra hükümlerini yerine getirmek amacıyla; ithalatçı ülke gümrük idareleri, menşe ispat belgesinin ve eğer ibraz edilmişse faturayı yahut bu belgelerin birer kopyasını, gerektiğinde sonradan kontrol talebinin gerekçelerini de belirterek ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine geri gönderir. Menşe ispat belgesinde yer alan bilgilerin doğru olmadığı kanaatini uyandıran elde edilmiş tüm belge ve bilgiler sonradan kontrol talebini desteklemek üzere gönderilir.

Sonradan kontrol işlemleri

MADDE 38- (1) Menşe ispat belgesinin kontrol talebi, belgenin ihracatçı ülke yetkili makamlarına gönderilmesi suretiyle yapılır.

(2) Menşe ispat belgesinin kontrol talebi; menşe ispat belgesinde yer alan (13) numaralı alanın, kontrol talebinde bulunan ithalatçı gümrük idaresinin adı ve açık posta adresi, yazı makinesi veya mürekkepli kalemle ve matbaa harfleri ile yazılarak doldurulması suretiyle yapılır.

(3) Kontrol talebinde bulunulan yer ve tarih belirtilip imzalanır ve mühür ile işlemi gerçekleştiren görevliye ait kaşe uygulanmak suretiyle onaylanır.

Sonradan kontrol talebinin incelenmesi

MADDE 39- (1) Kontrol işlemi, ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idareleri tarafından yerine getirilir. Bu amaçla, ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idareleri, her türlü delili talep etme ve ihracatçının hesaplarını denetleme veya gerekli gördükleri diğer kontrolleri yapabilme yetkisine sahiptir.

(2) İhracatçı ülke gümrük idareleri, menşe ispat belgesinin kontrol sonucunu (14) numaralı alanı aşağıdaki şekilde doldurmak suretiyle belirtir:

a) Birinci veya ikinci maddelerden uygun olanın önüne (x) işareti konur.

b) Kontrolü yapan gümrük idaresinin adı ve kontrol tarihi yazılır.

c) İmzalanır ve okunabilir mühür ile işlemi gerçekleştiren görevliye ait kaşe uygulanmak suretiyle onaylanır.

Sonradan kontrol sonuçları

MADDE 40- (1) Sonradan kontrol talebinde bulunan ithalatçı ülke gümrük idaresi, kontrol sonucundan en kısa zamanda haberdar edilir.

(2) Kontrol sonuçlarında, belgelerin gerçek olup olmadığı, söz konusu ürünlerin Taraf ülkelerden biri menşeli olarak kabul edilip edilemeyeceği ve bu Yönetmeliğin diğer hükümlerine uygun olup olmadığı hususları açıkça belirtilir.

(3) İhracatçı ülke gümrük idaresinden, kontrol talebinin sonucuna ilişkin olarak talebin gönderildiği tarihten itibaren on ay içerisinde bir yanıt alınamaz veya alınan yanıt, kontrolü talep edilen belgelerin gerçekliğinin veya ilgili ürünlerin gerçek menşeinin tespitine imkân verecek ölçüde yeterli bilgi içermezse; talepte bulunan gümrük idaresi, istisnai durumlar haricinde, tercihli muamele tanınmasını reddedebilir.

(4) İthalatçı ülke gümrük idaresine ibraz edilen menşe ispat belgesinin sonradan kontrol işlemine tâbi tutulması halinde, söz konusu belge kapsamı eşyanın kanuni vergisi ile tercihli vergisi arasındaki fark kadar nakit veya teminat mektubu alınarak, eşyanın gümrük işlemleri tamamlanır. İthalatçı ülke gümrük idaresi eşyayı, ithalat yasağına veya kısıtlamasına tâbi tutulmaması ve bir sahtecilik şüphesi bulunmaması kaydıyla, gerekli görülen her türlü idari tedbire tâbi olmak üzere ithalatçıya teslim edebilir. Sonradan kontrol amacıyla gönderilen menşe ispat belgelerinin, ihracatçı ülke yetkili makamınca doğruluğunun teyidi yapılarak geri gönderilmesinden sonra teminata bağlanan gümrük vergileri iade edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Cezalar

MADDE 41- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı fiiller hakkında 4458 sayılı Kanun, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile yürürlükteki ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Serbest bölgeler

MADDE 42- (1) Taraf ülke gümrük idareleri, nakliyeleri esnasında kendi ülkesi içinde bulunan bir serbest bölgeyi kullanan ve bir menşe ispat belgesi kapsamında ticarete konu olan eşyanın başka eşyayla değiştirilmemesinin veya hasara uğramasını önleyici normal işlemler dışındaki herhangi bir işleme tâbi tutulmamasının temini konusundaki her türlü tedbiri alır.

(2) Birinci fıkra hükümlerine istisna olarak, Taraf ülkelerden biri menşeli herhangi bir ürün, bir menşe ispat belgesi kapsamında bir serbest bölgeye ithal edilir ve bir işçilik veya işlemden geçirildiği takdirde, tatbik edilmiş olan işçilik veya işlemin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olması koşuluyla, ihracatçının talebi üzerine yeni bir EUR.1 Dolaşım Belgesi, ilgili gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından düzenlenir.

Diğer hususlar

MADDE 43- (1) Bu Yönetmelikte yer almayan hususlar hakkında 4458 sayılı Kanun ile Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır.

Sevkiyat halindeki veya antrepodaki eşyaya ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olan ve Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte ihracatçı Taraf ülkeden ithalatçı Taraf ülkeye sevk halinde olan ya da ithalatçı Taraf ülkedeki antrepolarda veya serbest bölgelerde geçici depolanan eşyaya, ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine söz konusu tarihten itibaren dört ay içerisinde, eşyanın 15 inci madde hükümleri çerçevesinde doğrudan nakledilmiş olduğunu gösteren belgelerle beraber ihracatçı ülkenin gümrük idaresince sonradan verilmiş bir EUR.1 Dolaşım Belgesi sunulması kaydıyla, Anlaşma hükümleri tatbik edilebilir.

Yürürlük

MADDE 44- (1) Bu Yönetmelik 01.08.2025 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 45- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız

Resmi Gazete için Tıklayınız.

Mevzuat için Tıklayınız.